

RAADSVRAGEN ZONDER ANTWOORD

Nummer : 169-276
Onderwerp : Subsidieverordening Regio Deal 169-272
Portefeuillehouder : Marian van der Weele
Datum : 30 november 2025

Beantwoording vragen van de fracties van CDA en D66 met betrekking tot het raadsvoorstel subsidieverordening Regio Deal.

Beantwoording vragen CDA

Aanleiding/toelichting:

Het RID 169-269 over het convenant van de Regio Deal vermeldt dat er een regionale stuurgroep wordt ingericht voor het toekennen van subsidiegelden aan projecten. Het raadsvoorstel 169-272 vermeldt dat de stuurgroep adviseert over de subsidieaanvragen. De concept-subsidieverordening Regio Deal kent echter geen stuurgroep; hierin wordt wel gesproken over een adviescommissie. Het college van de gemeente Purmerend kan een adviescommissie inrichten en zich door die commissie laten adviseren. Het college van de gemeente Purmerend beslist over het toekennen van subsidie.

Noot van het college vooraf: *We spreken hier over voorgenomen afspraken die nog in de SOK moeten worden verwerkt en vastgesteld door de stuurgroep. E.e.a. wordt dus nog voorgelegd aan de stuurgroep.*

Vraag 1

Kan worden toegelicht wat de verschillen zijn tussen de adviescommissie (verordening), het kernteam (memo regionale juristengroep) en de stuurgroep (o.a. 169-269)? Welke bevoegdheden elke gremium heeft? En welke rollen of functies vertegenwoordigd zijn in de gremia?

Antwoord 1

De algemene stuurgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Regio Deal binnen de kaders van het convenant met het Rijk en de Samenwerkingsovereenkomst (SOK). De leden van stuurgroep zijn werkzaam bij de convenantpartijen van de Regio Deal. Ze zijn aangewezen vanuit hun eigen organisatie op basis van hun rol bij deze organisatie. Ook zijn ze gemandateerd om namens deze organisatie binnen de gestelde kaders de Regio Deal uit te voeren en hiervoor besluiten te nemen. De stuurgroep besluit over de begroting van de Regio Deal (binnen de gestelde kaders convenant en SOK), stuurt inhoudelijk bij (indien nodig), bewaakt de planning en eventuele risico's en is aanspreekpunt van het Rijk in het Rijk-Regio overleg dat jaarlijks plaatsvindt.

De adviescommissie is verantwoordelijk voor het inhoudelijk beoordelen van subsidieaanvragen en geeft hierover een bindend advies af aan de kassier van de Regio Deal over het wel of niet toewijzen van middelen aan subsidieaanvragen. De adviescommissie is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat subsidies worden verstrekt vanuit een breed draagvlak van de convenantpartijen en niet op basis van een beoordeling van één partij (de kassier). De leden van de adviescommissie zijn dezelfde leden als de stuurgroep, echter nemen zij deel aan de adviescommissie op persoonlijke titel. Het mandaat om als adviescommissie op te treden volgt uit de subsidieverordening en het instellingsbesluit dat genomen wordt door de kassier.

Het kernteam is een tijdelijk team dat als werkgroep fungeert om alle zaken rond het tot uitvoering krijgen van de Regio Deal te organiseren. Dit kernteam wordt opgeheven wanneer de Regio Deal van opbouw naar uitvoering gaat (gepland 1 januari 2026). Het kernteam bestaat uit ambtenaren en medewerkers van de verschillende partijen.

De kassier is namens alle partners verantwoordelijk voor alle financiële transacties die nodig zijn voor de uitvoering van de Regio Deal en de financiële verantwoording van de Regio Deal aan het Rijk. De kassier heeft alle instrumenten om dit te doen, inclusief alle controlemiddelen om dit rechtmatig en controleerbaar te doen. Dit doen zij op basis van besluitvorming door de algemene stuurgroep (wanneer het geen subsidie is) of de adviescommissie (subsidies). Eventuele besluiten die door de kassier genomen worden zijn hamerstukken van zaken die door de algemene stuurgroep of adviescommissie zijn goedgekeurd. Hiermee wordt geborgd dat elk besluit het volledige draagvlak heeft van alle convenantpartijen binnen de Regio Deal.

Vraag 2

Waarom is er geen rol voor de regionale stuurgroep opgenomen in de subsidieverordening?

Antwoord 2

De stuurgroep en adviescommissie bestaan uit dezelfde personen, echter is de taak van de adviescommissie bij subsidieverlening iets anders dan de taken van de stuurgroep. Het zijn twee verschillende rollen die bij dezelfde personen wordt belegd uit redenen van draagvlak, efficiëntie en herkenning van de verschillende rollen.

De verschillen tussen de twee rollen zijn:

- *De leden van de stuurgroep nemen plaats vanuit hun rol namens één van de convenantpartijen. De leden voor de adviescommissie op worden op persoonlijke titel aangewezen.*
- *Waar de stuurgroep verantwoordelijk is voor de volledige uitvoering van de hele Regio Deal, is de adviescommissie alleen verantwoordelijk voor het inhoudelijk beoordelen van subsidieaanvragen doormiddel van het toekennen van punten aan inhoudelijke criteria. De gegeven punten dienen vervolgens gemotiveerd te worden.*

Vraag 3

Waarom is in de subsidieverordening opgenomen dat het college van Purmerend een adviescommissie in kan stellen (art. 2 lid 2), terwijl uit de memo van de regionale juristengroep blijkt dat deze bevoegdheid bij de gemeenteraad ligt?

Antwoord 3

Het college wordt, bij besluitvorming door de raad, gemandateerd voor de uitvoering van de verordening inclusief de bevoegdheid om een adviescommissie in te stellen. Zie hiervoor artikel 2 lid 2 van de subsidieverordening.

Vraag 4

Is bekend of het college of de gemeenteraad van Purmerend een adviescommissie inricht? En zo ja, wie hierin zitting nemen? En, mede gelet op de adviezen van Haute Equipe en de regionale juristengroep, op welke wijze wordt neutraliteit gewaarborgd?

Antwoord 4

Zie bovenstaande beantwoording. Iedere partij is vertegenwoordigd. Neutraliteit wordt geborgd via de afspraken in de SOK over de adviescommissie en door een nog op te stellen reglement voor de adviescommissie. In beide documenten worden spelregels opgeschreven voor het beoordelen van subsidieaanvragen. Door het aanwijzen van een voorzitter, met als taak de controle op de naleving van deze regels, wordt tijdens de uitvoering hier verder invulling aan gegeven. Daarnaast heeft de kassier (als officiële subsidieverstrekker namens alle partners) een vergewisplicht op naleving van de opgestelde regels.

Vraag 5

Op welke wijze verantwoordt het college van gemeente Purmerend zich over de uitvoering van de subsidieverordening aan de gemeenteraden van de Edam-Volendam, Landsmeer of Waterland?

Antwoord 5

De stuurgroep wordt door de programmanager periodiek geïnformeerd over de voortgang. De volledige subsidieverstreking valt binnen alle controlemechanismen van de kassier zoals de P&C cyclus, VIC controles en accountcontroles. Verder is er een verantwoording naar het Rijk via SISA inclusief accountantsverklaring en zijn er jaarlijkse voorgangsrapportages die openbaar zijn. Elk lid van de stuurgroep kan de eigen raad informeren op basis van de stukken waarop de stuurgroep besloten heeft als dit door de desbetreffende raad gewenst is.

Vraag 6

Op welke wijze kunnen de gemeenteraden van Edam-Volendam, Landsmeer of Waterland nadere kaders stellen aan het college van de gemeente Purmerend met betrekking tot de uitvoering van de subsidieverordening?

Antwoord 6

Als kassier namens de Regio Deal partijen, voert de gemeente Purmerend slechts uit wat de stuurgroep of adviescommissie besluit of adviseert. Het convenant en de SOK wordt door alle partijen van de Regio Deal ondertekend en zijn hierbij leidend. Afwijken van besluiten of adviezen door de kassier is, op basis van een ondertekende SOK, niet mogelijk. Anderzijds is het voor de gemeenteraden van Purmerend, Edam-Volendam, Landsmeer en Waterland niet mogelijk om nadere kaders te stellen. Als er een wens is om iets aan te passen, zal de desbetreffende partij een verzoek hiertoe moeten indienen bij de stuurgroep. De stuurgroep zoekt uit op welk document de gewenste wijziging invloed heeft (Convenant, SOK, verordening), stemt of alle partijen akkoord gaan met de gewenste wijziging en zal hierover in gesprek gaan met het Rijk. Na positieve besluitvorming door de stuurgroep en het Rijk, worden de wijzigingen doorgevoerd in het desbetreffende document waarna deze opnieuw wordt vastgesteld.

Vraag 7

Kan gemeente Purmerend optreden als zowel subsidieverlener en als co-financier en/of aanvrager van hetzelfde project? En zo ja, is dat een rechtmatige werkwijze?

Antwoord

Ja en nee

Elke partij van de Regio Deal heeft meerdere rollen. Iedere ondertekenaar van het convenant is samenwerkingspartij bij de Regio Deal en gezamenlijk verantwoordelijk voor een goede uitvoering, maar kan ook projectpartner zijn bij een subsidieaanvraag voor middelen van deze Regio Deal. De gemeente Purmerend heeft naast deze rollen ook als enige de rol van kassier.

Bij verschillende externe juridische partijen is nagevraagd of de rol van kassier samen kan gaan met de rol van projectpartner bij een subsidieaanvraag. Op deze vraag is geen eenduidig antwoord gekomen. Deze juridische onduidelijkheid, maakt het noodzakelijk om de gemeente Purmerend uit te sluiten als subsidieaanvrager of partner bij een subsidieaanvraag indien Regio Deal middelen naar de gemeente Purmerend gaan. Dit om het zekere voor het onzekere te nemen. Dit creëert een ongelijkwaardige situatie voor de gemeente Purmerend ten opzichte van alle overige partijen die wel subsidie kunnen aanvragen. Om deze ongelijkheid op te heffen is er voor de volgende rechtmatige oplossing gekozen: Als de gemeente Purmerend deelneemt aan een project en ook een bijdrage wil ontvangen uit de Regio Deal middelen zal er een splitsing worden gemaakt in de aanvraag:

- Indien gemeente Purmerend geen geld ontvangt (maar eventueel wel deelneemt als cofinancierder) loopt het via de verordening.*
- Indien gemeente Purmerend ook geld wil ontvangen wordt hetzelfde voortraject gevolgd, maar beslist de stuurgroep (dus niet de adviescommissie. Zie antwoord op vraag 1) of er een doorverstreking van de middelen mag plaatsvinden. Op deze manier kan Purmerend nooit alleen beslissen hierover.*

Deze oplossing is rechtmatig aangezien de stuurgroep via de SOK verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Regio Deal en de inzet van de middelen. De middelen zijn van alle partijen waardoor doorverstrekking aan de gemeente Purmerend mogelijk is. Deze doorverstrekking is geen subsidie. Het is tenslotte ook hun geld. Door dit in de SOK op te nemen wordt dit een onderdeel van het kader waarbinnen de stuurgroep mag beslissen. De SOK is de juridische grondslag voor de doorverstrekking. Op deze manier kan de gemeente Purmerend gelijkwaardig meedoen met het uitvoeren van projecten net als de overige partijen van de Regio Deal.

Vraag 8

Bijlage 1 van de verordening bevat beoordelingscriteria voor het toekennen van subsidie. Op welke wijze wordt geborgd dat subsidie wordt toegekend aan projecten verspreid over de gehele regio?

Antwoord 8

Dit hangt van de aanvragen af. Projecten met regionale impact scoren meer punten (criterium 3 van de subsidieverordening). Daarnaast is samenwerking in Multi Helix ook een criterium (criterium 1) wat de kans op regionale impact ook vergroot. Bovendien is, door de gestelde ondergrens aan de hoogte van de aan te vragen subsidie, samenwerking haast onvermijdelijk.

Vraag 9

Waarom worden de adviezen van Haute Equipe en de regionale juristengroep niet volledig opgevolgd?

Antwoord 9

De adviezen van Haute Equipe zijn opgevolgd. Op basis van het advies is er samen met Haute Equipe gekeken naar de implementatie in de subsidieverordening. In gevoerde gesprekken is hierbij naast rechtmatigheid, ook doeltreffendheid, efficiëntie en het maatschappelijk speelveld meegenomen in de afwegingen. Haute Equipe heeft de verordening op basis van de gesprekken verder uitgewerkt tot de definitieve versie. Eventuele afwijkingen komen voort uit voortschrijdend inzicht door gevoerde gesprekken met als resultaat een rechtmatige, werkbare en doeltreffende subsidieverordening.

Vraag 10

We hebben vrijdag bijlage 3 ontvangen. Dit is een memo van de regionale juristengroep dat reageert op een advies van Haute Equipe. Dat maakt bijlage 3 lastig op zichzelf leesbaar. Graag ontvangen we daarom ook het advies van Haute Equipe.

Antwoord 10

Zie bijlage.

Beantwoording vragen D66

Vraag 1

Op welke juridische grondslag kan het college van Purmerend subsidieaanvragen beoordelen voor projecten buiten het eigen grondgebied, en hoe wordt voorkomen dat Purmerend een bovenlokale bestuursrol vervult zonder GR of andere wettelijke structuur?

Antwoord 1

De gemeente Purmerend beoordeelt geen aanvragen die worden ingediend voor de Regio Deal. Deze taak is belegd bij de adviescommissie die bestaat uit dezelfde leden als de stuurgroep. De gemeente Purmerend is slechts het vehikel wat gebruikt wordt om de adviezen van de adviescommissie uit te voeren. Volgens het gestelde in de nog te ondertekenen SOK kan en mag de gemeente Purmerend niet afwijken van het advies van de adviescommissie. De gemeente Purmerend zorgt als kassier slechts voor de technische afhandeling van subsidieaanvragen.

De raad van de gemeente Purmerend stelt de subsidieverordening vast die ook ziet op projecten buiten de gemeentegrenzen van Purmerend. De bevoegdheid van de raad om verordeningen vast te stellen is in principe beperkt tot het eigen grondgebied. Dat heet de territoriale begrenzing van de verordenende bevoegdheid van de raad en heeft als doel dat de raad van een bepaalde gemeente geen regels stelt over gedragingen in het grondgebied van een andere gemeente. De raad mag bijvoorbeeld geen gedragingen strafbaar stellen buiten de gemeentegrenzen. De subsidieverordening Regio Deal Waterland heeft niet als doel in te grijpen in gedragingen op het grondgebied van de andere Waterlandse gemeenten. Dat met die subsidieverordening subsidie kan worden verstrekt voor projecten die worden uitgevoerd op het grondgebied van de andere Waterlandse gemeenten maakt niet dat de territoriale begrenzing van de regelgevende bevoegdheid van de raad van de gemeente Purmerend is geschonden. De subsidieverordening is bovendien ook in het belang van de gemeente Purmerend als Regiokassier: de subsidieverordening is er voor de verdeling van gelden in het kader van de Regio Deal en daarmee wordt uitvoering gegeven aan een regionale taak.

Vraag 2

Welke waarborgen zijn er tegen onverbindendheid van de verordening (m.b.t. art. 147 Gemeentewet), en welke risico's voor terugvordering, SiSa-verantwoording en staatssteun zijn hierbij in beeld?

Antwoord 2

Als de subsidieverordening (of een deel daarvan) door de rechter onverbindend wordt verklaard, moet een nieuwe of aangepaste verordening worden vastgesteld om subsidies voor de Regio Deal Waterland te kunnen blijven verlenen. Reeds verleende subsidies blijven in principe in stand en kunnen niet worden teruggevorderd enkel omdat de verordening onverbindend is verklaard, al kan een rechter een individueel subsidiebesluit wel vernietigen. Een onverbindende verordening tast een (vastgestelde) subsidieverlening niet aan, tenzij het subsidiebesluit zelf wordt vernietigd. Een onverbindendverklaring heeft geen gevolgen voor het staatssteunrecht.

Vraag 3

Purmerend kan zowel uitvoerder of aanvrager zijn van projecten als beoordelaar van subsidies. Hoe worden belangenconflicten uitgesloten en welke rol heeft de adviescommissie hierbij (bindend, zwaarwegend, of vrijblijvend)?

Antwoord 3

Een advies van een adviescommissie moet in principe overgenomen worden door het overheidsorgaan volgens de Awb. Een overheidsorgaan, dat een adviescommissie heeft ingesteld, kan alleen met goede motivering afwijken van het advies. In het kader van de subsidieverstrekking en de Awb is het advies dus zwaarwegend. Echter wordt er ook een SOK ondertekend. Dit is ook een rechtsgeldig document waar rechten en plichten uit voortvloeien. Hierin wordt opgenomen dat het college niet zelfstandig mag afwijken van het advies. Als er een situatie ontstaat, waarbij de gemeente het advies niet kan uitvoeren, dient dit voorgelegd te worden aan de stuurgroep om toestemming te krijgen om af te wijken. Door de SOK wordt het advies dus bindend.

Vraag 4

Waarom ontbreken het AKD-advies, het advies van de hoogleraar en het memo van de Regionale Juristengroep, en kan het college deze documenten alsnog beschikbaar stellen of inhoudelijk toelichten?

Antwoord 4

Voor een toelichting zie antwoord 1.

Vraag 5

Hoe worden gemeenten transparant en tijdig geïnformeerd over ingediende aanvragen, beoordelingsscores en besluiten, en hoe is de bezwaar- en beroepsstructuur regionaal vormgegeven?

Antwoord 5

Ondanks dat de gemeente Purmerend als kassier slechts de technische uitvoering verzorgt namens de stuurgroep van de Regio Del, is de gemeente wel het overheidsorgaan dat de besluiten neemt op de subsidieaanvragen. Bezwaar- en beroep is aan de gemeente Purmerend en kan niet regionaal vormgegeven worden. Bij bezwaren is het wel zaak om meteen de stuurgroep te informeren over mogelijk risico's die hieruit voortvloeien.

Vraag 6

De SOK is nog niet vastgesteld. Welke onderdelen van de SOK zijn randvoorwaardelijk voor rechtmatige uitvoering van de verordening (zoals kostenverdeling, governance, risico's en aansprakelijkheid), en kan de verordening wel functioneren als de SOK uitblijft?

Antwoord 6

De SOK moet in januari 2026 worden ondertekend. Zonder ondertekening is er geen stuurgroep en kunnen er geen middelen worden uitgegeven van de Regio Deal. Zonder ondertekende SOK wordt niet begonnen met de uitvoering.

In de SOK worden de governance van de verschillende rollen opgenomen, risicobeheersing, financiën, en overige benodigde kaders voor de uitvoering van de Regio Deal inclusief aansprakelijkheid.

Vraag 7

Hoe wordt geborgd dat Purmerend als regiokassier rechtmatig, volledig en tijdig rapporteert richting het Rijk, en welke formele invloed heeft Waterland op controle, audit en mogelijke terugvorderingen?

Antwoord 7

Dit wordt geborgd in de SOK. De stuurgroep ziet toe op tijdige verantwoording aan het Rijk.

Tussenrapportages dienen ook door de stuurgroep geaccordeerd te worden voordat deze verzonden worden. Verder wordt in de SOK opgenomen dat een partij zelfstandig aansprakelijk is bij grove fouten. Ook is er een Rijk – Regio overleg tussen de bestuurders en het ministerie waar de gemeente Purmerend als kassier kan worden aangesproken.

De formele invloed van de gemeente Waterland gaat via de stuurgroep die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Regio Deal en de afspraken die daarover zijn worden gemaakt in de nog te ondertekenen SOK.

Gemeente Waterland is onderdeel van de stuurgroep en heeft op korte termijn zowel het convenant als de SOK ondertekend. De stuurgroep bestaat uit bestuurders van verschillende convenantpartijen en is verantwoordelijk voor de uitvoering. Op deze wijze heeft de gemeente Waterland invloed op hetgeen er binnen de Regio Deal gebeurt. Controle en audit is bij de kassier hetzelfde ingericht als bij elke andere gemeente. Ook moeten zij voldoen aan de BBV. Dezelfde P&C cyclus, VIC controles en accountcontroles zijn van toepassing als bij de gemeentelijke partners binnen de Regio Deal. De programmamanager zal de stuurgroep informeren bij afwijkingen of mogelijke risico's. De stuurgroep kan op dat moment bijsturen.

Vraag 8

Wie bepaalt uiteindelijk hoe aanvragen binnen programmalijnen worden ingedeeld en wanneer subsidieregelrondes worden geopend en welke invloed hebben de overige gemeenten hierin?

Antwoord 8

Het college van Purmerend bepaalt hoe de aanvragen binnen de programmalijnen worden ingedeeld na bindend advies van de adviescommissie. Dat staat ook in de verordening. Invloed van de overige gemeenten gaat via de stuurgroep en wordt in de SOK geregeld.

Vraag 9

Er wordt gevraagd om een positieve zienswijze, maar er ontbreekt een concept-zienswijzebrief. Waarom is deze niet bijgevoegd, en welke bestuurlijke en juridische positie nemen wij exact in wanneer wij instemmen?

Antwoord 9

De raden zijn gevraagd om een positieve zienswijze en de raden stemmen voor of tegen dat voorstel; een zienswijzebrief is dan niet nodig.

Vraag 10

Wat zijn de juridische en praktische gevolgen als Waterland niet instemt met de zienswijze, zowel voor het vaststellen van de verordening door Purmerend, de werking van de SOK, als voor initiatiefnemers in Waterland die subsidie willen aanvragen?

Antwoord 10

Draagvlak onder alle convenantpartijen is heel belangrijk om de samenwerking binnen de regio te verstevigen. Indien gemeente Waterland niet kan instemmen met een positieve zienswijze dan kan de gemeente aangeven of ze graag wijzigingen willen zien in de verordening. Dit wijzigingsverzoek wordt vergezeld met een onderbouwing over doeltreffendheid, rechtmatigheid en efficiëntie van de voorgestelde wijzigingen. De verordening moet namelijk zowel rechtmatig als uitvoerbaar en doeltreffend blijven om de resultaten uit het convenant te kunnen realiseren. Ambtelijk wordt in samenspraak bekeken of de wijzigingen doorgevoerd kunnen worden. Als dit niet het geval is, wordt dit op bestuurlijk niveau tussen de partijen besproken. Het voorstellen van wijzigingen in de subsidieverordening kan resulteren in het later opengaan van de subsidieverordening. Hierdoor wordt ook de start van de uitvoering van de Regio Deal vertraagd.

De SOK, het convenant en de subsidieverordening zijn de belangrijkste bouwstenen voor de uitvoering van de Regio Deal. De afgevaardigde bestuurder in de voorlopige stuurgroep heeft invloed op de SOK. Niet instemmen met de SOK of de verordening resulteert in eerste instantie in vertraging van de uitvoering. Dit heeft direct effect op de projectduur van gesubsidieerde projecten. Bij langdurig uitstel kan het zijn dat resultaten niet meer gerealiseerd kunnen worden. Zijn de geschillen onoverkomelijk, zal er bestuurlijk in overleg gegaan moeten worden met het Rijk over voorzetting van de Regio Deal. Dit kan het uittreden van een partner betekenen of het geheel stopzetten van de Regio Deal.
